

25.11.2009

LUONNONVARAINNEUVOSTON PÖYTÄKIRJA 7/2009 / 19.11.2009

Aika 19.11.2009 klo 11.30-14.00

Paikka Eduskunta, Kabinetti 1

Osallistujat	Kimmo Tiilikainen	x	Timo Kaunisto	
	Sanna Perkiö		Petri Pihlajaniemi	
	Hannu Hoskonen		Anne Kalmari	x
	Pirkko Selin		Liisa Rampa	
	Laura Kulkas	x	Simo Rundgren	
	Pertti Hemmilä		Timo Jaakkola	
	Tuija Nurmi	x	Pertti Mäki-Hakola	
	Martti Esala		Vesa Ala-Sippola	
	Lauri Kähkönen		Katja Taimela	
	Satu Taiveaho		Pauliina Viitamies	
	Pentti Forstén	x	Taina Lackman	
	Tytti Tuppurainen	x	Sirpa Save	
	Pentti Tiusanen	x	Piritta Huttunen	
	Tuuli Kaskinen		Kimmo Jääskeläinen	
	Hans Hällfors		Mikael Jern	
	Simo Korpela		Anna-Kaisa Immonen	
	Pentti Oinonen		Raimo Vistbacka	x
	Kirsti Granlund	x		
	Susanna Kankaanpää	x		
	Ulla Partanen			
	Tommi Tenhola	x		
	Veikko Marttila			
	Johanna Niemivuo-Lahti	x		
Seuraamassa	Vesa Joutsjoki	x		

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja Kimmo Tiilikainen avasi kokouksen. Todettiin, että kokous on päätösvaltainen.

2 Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan. Todettiin asiantuntijan vaihtuminen asialistan kohdassa 11.

3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Laura Kulkas ja Pentti Forstén.

Neuvoston asiat:

- 4 Luonnonvarainneuvoston kannanotto Metsähallituksen kehittämisestä
- Asian käsittely: Valmisteluryhmän esitys kannanotoksi
Työvaliokunnan esitys
- Päätös: Päätettiin hyväksyä kannanotto neuvoston esittämin muutoksin.
- 5 Työsuunnitelman päivittäminen
- Asian käsittely: Ehdotus käsiteltävistä asioista
Työvaliokunnan esitys
- Päätös: Päätettiin, että
- 9.12. kokouksessa teemana on biodiversiteettiasiat, erityisesti valmistautuminen kansallisesti vuoden 2010 jälkeisiin biodiversiteetti-tavoitteisiin. Päätettiin, että kuullaan nk. TEEB (The Economics of the Ecosystems and Biodiversity) –raportista ja kuultavaksi kutsutaan asiantuntija Marianne Kettunen IEEP:sta. Kuultavaksi kutsutaan myös asiantuntija ympäristöministeriöstä ja mahdollisesti Suomen ympäristökeskuksesta.
 - Lisätään listalle tilanne satamien maksuihin (öljyjen vastaanotto) liittyen, sekä geenimuunteluun ja geeniteknikkalakiin liittyvät asiat (ellei näitä käsitellä kansallisen ruokastrategian käsittelyn yhteydessä).
- 6 EEAC:n vuosikokous 22.-24.10.2009
- Asian käsittely: Matkaraportti
- Päätös: Päätettiin, että LVN osallistuu EEAC:n seuraavan vuoden kannanoton (teemana alueiden käyttö) valmisteluun. LVN:n edustajasta EEAC:n kannanoton valmistelussa EEAC:n maataloustyöryhmässä päätetään seuraavassa kokouksessa. Valmisteluun osallistuminen EEAC:n suuntaan voi pääsääntöisesti toimia sähköpostimenettelyllä. Valmistelusta EEAC –työryhmissä (maatalous- ja biodiversiteetti –ryhmät) raportoidaan LVN:n kokouksissa. – Todettiin myös, että EEAC –työ on pitkälti eri asioiden ennakointia, mistä syystä LVN:n on hyödyllistä olla jatkossakin verkostossa mukana.
- 7 Kevätkauden kokouspäivät
- Asian käsittely: Työvaliokunnan esitys
- Päätös: Päätettiin, että LVN:n kevätkauden kokoukset pidetään 27.1., 17.3., 21.4., 2.6.

8 Katsaus – ajankohtaisia asioita

- MMM:n vetämä kansallista vieraslajistrategiaa valmisteleva ryhmä on työnsä puolivälissä ja on viikolla 46 pitänyt tiedotustilaisuuden, jossa julkistettiin lista Suomen haitallisista vieraslajeista eli nk. musta lista. Listalle kuuluu runsas 120 lajia. Lista haitallisista lajeista on nähtävissä mm. MMM:n nettisivustolla.

9 Ilmoitusasiat

Ilmoitusasioita ei ollut.

10 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

11 Luonnonvarainneuvoston lausunnon valmistelu: **Kalastuslain muutosesitys / Saimaan norppa ja muut uhanalaiset eläimet****i. Asiantuntijan kuuleminen klo 12.30-13.00**

Kalastusneuvos Eija Kirjavainen, maa- ja metsätalousministeriö

Eija Kirjavainen esitteli neuvostolle kalastuslain muutosesitystä ja kuinka se liittyy mm. saimaannorppan ja muiden uhanalaisten eläinten suojeluun. Kirjavainen nosti esityksessään esille mm. lainmuutoksen perusteet, muutosehdotuksen keskeisen sisällön, lainmuutosesitykseen liittyvät korvausasiat sekä merkityksellinen / vähämerkityksellinen haitta –määrittelykysymyksen. Kirjavainen toi esityksessään esille lisäksi valtakunnallisen seurantaryhmän, joka on asetettu arvioimaan kalastuksenrajoitustoimenpiteiden vaikutuksia saimaannorppan suojelutavoitteiden toteutumiseen ja alueen kalatalouteen, sekä tähän liittyen seurantaryhmän kokoonpanon ja yleistä ryhmän työn käynnistymisestä.

Eija Kirjavaisen esitys on jaettu sähköpostitse neuvoston jäsenistölle.

ii. Lähetekeskustelu

Keskustelussa esille tuotiin erityisesti, että

- lain siirtymäsäännös ja sen tarpeellisuus ovat kysymyksenalaisia,
- LVN kannattaa, että lakiesityksen mukaisesti valtioneuvosto voisi antaa tarpeellisia asetuksia kalastuksen rajoittamisesta, kun kyseessä on uhanalaisten eläinten suojeleminen,
- LVN pitää periaatetta hyväksyttävänä, että maa- ja metsätalousministeriö voisi asetuksella antaa nykyistä tiukempia säädöksiä pyydysten käytöstä, kun uhanalaisten eläinlajien suojeleminen näin vaatii,
- LVN voi kannattaa lakiesitystä siltä osin, että vesialueen omistajille ja vesialuetta koskevan erityisen oikeuden haltijoille annetaan oikeus hakea korvausta merkityksellisistä haitoista,
- Suomella on erityinen vastuu endeemisen, uhanalaisen saimaannorppan suojelussa ja lajin säilyttämisessä Suomessa edelleen,

- vapaa-ajankalastusta tulisi voida ohjata nykyistä tarkemmin, ja siirtyä laajamittaisemmin verkkojen sijaan katiskojen käyttöön saimaannorpan esiintymisalueella.

Käsittelyn pohjana oli myös hallituksen esitys laiksi kalastuslain muuttamisesta.

iii. Valmisteluryhmän ja sihteerin nimeäminen

Päätös: Valmistellaan LVN:n lausunto. Erittäin tiukan määräajan ollessa kyseessä lausunto valmistellaan puheenjohtajiston ja sihteeristön kesken lähetekeskustelun pohjalta.

12 Luonnonvarainneuvoston kannanoton valmistelu: **Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen - yhteenliittymän tavoitteet**

iv. Asiantuntijoiden kuuleminen klo 13.00 -13.45

Tutkimusjohtaja Mikko Peltonen, maa- ja metsätalousministeriö

Mikko Peltonen esitteli neuvostolle yleisesti luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän yleistä taustaa nostaan esille erityisesti sektoritutkimusjärjestelmän kehittämisen, sektoritutkimuksen neuvottelukunnan ja jaostot, sektoritutkimuksen rakenteellisen kehittämisen, sekä luonnonvara- ja ympäristöpolitiikan globaalit haasteet. Peltonen esitteli erityisesti myös MMM:n ja YM:n mallin eli luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän tavoitteet, yhteenliittymään liittyvän asetuksen, mukana olevat laitokset sekä toiminnan rakennekaavion.

Mikko Peltonen esitys on jaettu sähköpostitse neuvoston jäsenistölle.

Pääjohtaja Lea Kauppi, Suomen ympäristökeskus

Lea Kauppi nosti esityksessään esille erityisesti luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymään liittyvät yhteiset tutkimusohjelmat, tutkimus- ja seurantainfrastruktuurit, laboratoriot ja toimitilat sekä yhteiset tukipalvelut. Kauppi nosti esille lisäksi ulkoasiainministeriön institutionaaliset instrumentit luonnonvarakysymyksissä (ympäristö yleensä, metsät, vedet).

Lea Kaupin esitys on jaettu sähköpostitse neuvoston jäsenistölle.

v. Lähetekeskustelu

Yleisessä keskustelussa esille tuotiin erityisesti

- metsäkeskuksiin liittyvät tiedonsaantiongelmien,
- yhteenliittymään liittyvät mahdolliset jatkokehitykset (esim. ministeriöiden yhdistäminen),
- yhteenliittymän nimimäärittely (ympäristö- ja luonnonvarayhteenliittymä vai luonnonvara- ja ympäristöyhteenliittymä),
- tuottavuuskysymykset,
- Eviran tehtäväkuvan kytkeminen yhteenliittymään,

- perinteisen maatalouden ja eläintenpitoon liittyvän tutkimuksen, kuten myös Makeran, sijoittuminen yhteenliittymässä,
- luonnonvaratilinpidon kehittäminen päätöksenteon näkökulmasta, sekä
- mahdollisuudet mobilisoida myös kansalaiset tuottamaan tietoa, esim. vesistöjen tilasta.

Asiantuntijoiden mukaan erityisen tärkeää yhteenliittymässä on keskittyä varsinaisiin hankkeisiin ja siihen liittyvään työhön, ja ympäröivän yhteiskunnan muutoksiin sekä mahdolliseen jatkokehitykseen on mahdollista sopeutua myöhemmin. Laitokset vastaavat nyt omalta osaltaan olemassa oleviin tuottavuusohjelman mukaisiin tavoitteisiin. Yhteenliittymän nimimäärittelyssä ollaan päädytty asiantuntijoiden mukaan luonnonvara- ja ympäristö –yhteenliittymään (LYNET).

Asiantuntijoiden näkemyksen mukaan nykyisten laitosten kokonaismäärän voidaan katsoa olevan sopeva, mutta sen sijaan toimipaikkoja lienee liikaa. Ympäristönäkökulmat on nyt onnistuttu kytkemään taloudellisiin kysymyksiin, millä on suuri eteenpäin katsova merkitys asioiden kehittäessä; taloustutkimusta ei tule erottaa ympäristöasioista, mihin saattaisi mahdollisesti johtaa pienempi laitosmäärä. Asiantuntijoiden mukaan yhteenliittymässä käsitellään nyt kysymyksiä, joihin eri laitoksissa voidaan yhteisesti keskittyä; Evira huolehtii elintarvikekysymyksistä, ja usein näistä löytyy muiden laitosten välillä vähemmän yhteisiä yhtymäkohtia. Evira ja MTT yhdessä keskittyvät maatalousasioihin. Makera on sitomaton tutkimusresurssi, joka täydentää budjettirahoilla tehtävää työtä, mitä kokonaisuutta myös yhteistutkimusrahoilla voidaan täydentää. Yhteenliittymällä on mahdollisuus edistää tiedon mahdollisimman laajaa käyttöä. Kansalaisten mobilisointi tietojen tuottamiseen on vireillä asiantuntijoiden kerroman mukaan mm. järviä koskevan verkoston kautta.

Varsinaisessa lähete keskustelussa esitettiin, että

- LVN:n kannanotossa tulisi ottaa kantaa yhteenliittymän nimen osalta niin, että nimi olisi ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymä,
- koordinaatiota tarvitaan laitosten yhteisten tavoitteiden näkökulmasta; laitosten fuusio ei ole lähtökohtana,
- taloustutkimus tulee integroida laitosten työhön ja olla mukana ympäristönäkökulmien ohella; taloustutkimusta ei saa eriyttää eli sen yhteys mm. ympäristöasioihin tulee säilyttää,
- luonnonvaratilinpito sekä elinkaariajattelu tulee kytkeä yhteenliittymän työhön,
- kansalaisten mobilisaatiota tiedon tuottamisessa tulee edistää, sekä
- yhteenliittymällä ei saa olla vaikutusta Eviran käytävissä oleviin resursseihin.

vi. Valmisteluryhmän ja sihteerin nimeäminen

Päätös: Valmistellaan seuraavaan LVN:n kokoukseen kannanottoesitys. Valmistelusihteereiksi nimettiin Susanna Kankaanpää ja Kirsti Granlund. Valmisteluryhmän vastuuhenkilöksi nimettiin Tytti Tuppurainen. Valmisteluryhmään nimettiin ilmoittautumisen perusteella Kimmo Tiilikainen, Pentti Tiisanen ja Pentti Forstén. Lisäksi pääsihteeri Veikko Marttila osallistuu valmisteluun.

Kannanottoesityksen valmistelussa otetaan huomioon asiantuntijoiden esitykset ja lähete keskustelu.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.00.

Puheenjohtaja

Kimmo Tiilikainen

Yleissihteeri

Johanna Niemivuo-Lahti

Pöytäkirjan tarkastajat:

Laura Kulkas

Pentti Forstén